

**ΟΜΙΛΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
κ. ΘΕΟΔΟΣΗ Α. ΤΣΙΟΛΑ ΣΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΤΗΣ
28^{ΗΣ} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940 ΠΟΥ ΔΙΟΡΓΑΝΩΝΕΤΑΙ ΣΤΟ ΔΑΣΑΚΙ ΤΗΣ ΑΧΝΑΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΙ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ 28.10.2018**

Εικοστή ογδόη Οκτωβρίου σήμερα. Ημέρα γιορτής για όλο το ελληνικό έθνος. Μια επέτειος – θρύλος από την οποία εμπνεόμαστε και παραδειγματιζόμαστε.

Η μέρα αυτή αποτελεί όχι μόνο μια κρίσιμη καμπή στην Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, αλλά και σταθμό στην εξέλιξη της παγκόσμιας Ιστορίας, γιατί τότε δεν διακυβεύτηκε μονάχα η ελευθερία, η ανεξαρτησία και η εδαφική ακεραιότητα της Ελλάδας, αλλά – χωρίς υπερβολή – εκεί στα δύσβατα ηπειρωτικά βουνά – παίχτηκε η τύχη και το μέλλον ολόκληρης της ανθρωπότητας. Συνάμα όμως, ανοίχθηκε μια καινούρια σελίδα δόξας και μεγαλείου στην Ελληνική Ιστορία, με αποτέλεσμα το ηρωικό έπος του '40 να είναι αδιαφιλονίκητα ο φάρος εκείνος, που φωτίζει τον δρόμο της ιστορικής μοίρας του Γένους των Ελλήνων.

Στις 28 Οκτωβρίου του 1940 η πανάρχαια μνήμη των αγώνων του Έθνους ξύπνησε ξανά και η Ελλάδα, ταγμένη από τη μοίρα της για τα μεγάλα, έδωσε έναν νέο πιτάνιο αγώνα, έναν αγώνα που ήθελε και πάλι τους Έλληνες «ολίγους»... Το πάθος για ελευθερία, χαρτογραφημένο στο γενετικό υλικό των Ελλήνων, αναπήδησε και πάλι μέσα από τα μύχια της ύπαρξής τους και απαίτησε επιτακτικά αυτό που δικαιωματικά τους ανήκε.

*Ένα το χελιδόνι / κι η Άνοιξη ακριβή, / για να γυρίσει ο Ήλιος, / θέλει δουλειά πολλή./
Θέλει νεκροί χιλιάδες νά 'ναι στους Τροχούς / θέλει κι οι ζωντανοί / να δίνουν το αίμα τους,* γράφει ο μεγάλος του Γένους ποιητής, εμπνεόμενος και από όσα συγκλονιστικά και ο ίδιος έζησε ως έφεδρος ανθυπολοχαγός στο Αλβανικό μέτωπο.

Μόλις 77 χρόνια πριν – και όχι στο σκοτεινό βάθος κάποιων παρωχημένων αιώνων – ήταν που έλαμψε στα χιονισμένα βουνά της Πίνδου το μεγαλείο της πολεμικής ανδρείας του ελληνικού στρατού και λαού, με αποτέλεσμα να αναθεωρηθεί από τις στρατιωτικές σχολές του κόσμου ολόκληρη η φιλοσοφία του πολέμου.

Στα βουνά της Αλβανίας οι Έλληνες έδειξαν στην ανθρωπότητα πως η υπεροχή δεν ανήκει στην μάζα και το πλήθος, αλλά σε αυτούς που υπερασπίζονται με σθένος, ηρωισμό και αυτοθυσία τα δίκαια τους αφηφώντας τις απειλές και τους εκβιασμούς. Το έπος το '40 δεν ήταν απλά μια προσπάθεια απόκρουσης εισβολέα. Ήταν ο καθολικός ξεσηκωμός του έθνους που όρθωσε το ανάστημά του στις ορδές του φασισμού. Ήταν η αντίσταση της δημοκρατίας στην βαρβαρότητα και τον εσθλιτισμό του απολυταρχισμού. Ήταν η υπεράσπιση του πολιτισμού απέναντι στο σκοταδισμό του μεσαιωνισμού.

Με τον ξεσηκωμό του το έθνος έγραψε καινούριες σελίδες δόξας, ηρωισμού και αυτοθυσίας στη μεγάλη του Ιστορία και φώτισε με το υπέροχο παράδειγμά του όλους τους λαούς της γης, διδάσκοντας το πνεύμα της Ελευθερίας και της Δικαιοσύνης.

Θέλει αρετήν και τόλμην η ελευθερία, προσθέτει ο ποιητής.

Τα χαράματα της 28ης Οκτωβρίου του 1940, όταν επιδόθηκε το ιταμό φασιστικό τελεσίγραφο, λες και πλάτυναν αππροσμέρητα οι ηθικοί ορίζοντες της Ελληνικής ιστορίας. Η Ελλάδα γίνεται άξονας μιας φωτεινής, καθολικής δικαιοσύνης, άξιας του γνήσιου πνεύματος σ' ολόκληρη την ανθρωπότητα. Ο Ελληνικός λαός αντιμετώπισε το μεγάλο κίνδυνο και τον άνισο αγώνα, χωρίς να σκεφτεί, να ταλαντευτεί να κάμει εκλογή. Μόνο είπε: «έτσι πρέπει» και τράβηξε με ενθουσιασμό μπρός.

Το αποφασιστικό ΟΧΙ που είπε ο Ελληνικός λαός, ο ηρωικός αγώνας στρατού και λαού στα βουνά πρώτα της Ελλάδας και της Αλβανίας, η νικηφόρα απόκρουση της Ιταλικής επίθεσης και η εκδίωξη των επιδρομέων από τα Ελληνικά εδάφη, η αντίσταση ύστερα στη Γερμανική εισβολή και η γενναία αντιμετώπιση της γιγαντιαίας χιτλερικής αερομαχίας, που υπήρξε ουσιαστικά η μάχη της Κρήτης, αποτελούν μεγάλους εθνικούς τίτλους τιμής και δόξας.

Χάρη σ' αυτόν τον τιτάριο αγώνα που κράτησε πάνω από 7 μήνες μπόρεσε ο Ελληνικός λαός να διατηρήσει το ψυχικό σθένος του, να αντλήσει καινούργιες δυνάμεις από τη συμφορά της κατοχής και να αντιμετωπίσει τον πάνοπλο κατακτητή, άτρομος κι ανυπότακτος ως την απελευθέρωση.

Μέχρι όμως το τέλος του πολέμου, η Ελλάδα μετρούσε τις μεγαλύτερες απώλειες, σε αναλογία με τον πληθυσμό της, από τις υπόλοιπες χώρες της Συμμαχίας. Οι αριθμοί είναι τρομακτικοί: το σύνολο των νεκρών, στις μάχες, από τις εκτελέσεις και τις κακουχίες έφτασε τις 520,000. Η αντίσταση κράτησε 219 ημέρες ενώ στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης η μέγιστη διάρκεια της αντίστασης ήταν 65 ημέρες.

Η σπουδαιότητα και η αξία της αντίστασης των Ελλήνων, πρώτα ενάντια στους Ιταλούς και, στη συνέχεια, ενάντια στις επίλεκτες δυνάμεις του Αδόλφου Χίτλερ, έχει ήδη καταδειχθεί από τους ιστορικούς ερευνητές και μελετητές.

Ο Πρόεδρος των ΗΠΑ, Φραγκλίνος Ρούσβελτ, αναφερόμενος στους Έλληνες σημειώνει: «*Την 28η Οκτωβρίου 1940, στην Ελλάδα δόθηκε μια προθεσμία τριών ωρών για να αποφασίσει σχετικά με τον πόλεμο ή την ειρήνη, αλλά ακόμα κι αν δίνονταν τρεις ημέρες ή τρεις εβδομάδες ή τρία έτη, η απάντηση θα ήταν η ίδια. Οι Έλληνες δίδαξαν την αξιοπρέπεια στο πέρασμα των αιώνων. Όταν όλος ο κόσμος έχασε την ελπίδα του, οι Έλληνες τόλμησαν να αμφισβητήσουν το αήτητο του γερμανικού τέρατος, υψώνοντας απέναντί του το υπερήφανο πνεύμα της Ελευθερίας.*»

Ο στρατηγός του Σοβιετικού στρατού Ζούκωφ, στη δική του αποτίμηση θα αναγνωρίσει τη σπουδαιότητα της θυσίας των Ελλήνων για τη σωτηρία της δικής του πατρίδας: «*Εάν οι Ρώσοι κατόρθωσαν να προβάλλουν αντίσταση στην είσοδο της Μόσχας για να σταματήσουν και να αποτρέψουν το γερμανικό χείμαρρο, το οφείλουν στους Έλληνες, οι οποίοι καθυστέρησαν τις γερμανικές μεραρχίες, την ώρα που θα μπορούσαν να μας κάνουν να γονατίσουμε.*»

Το ξέσπασμα του πολέμου στο ελληνοαλβανικό μέτωπο βρήκε την Κύπρο σε καθεστώς αποικίας του βρετανικού στέμματος. Η κήρυξη του πολέμου από τη Μεγάλη Βρετανία εναντίον της Γερμανίας στις 3 Σεπτεμβρίου 1939 σήμαινε, στην πραγματικότητα, και την άμεση εμπλοκή της Κύπρου. Το νεοσυσταθέν «Κυπριακό Σύνταγμα», που ανήκει στο Βρετανικό στρατό, αποτελείται από λόχους σκαπανέων, ημιονηγούς, μονάδα τεχνικού μηχανικού, ενώ από τα τέλη του 1940 έως και τις αρχές του 1942 το Κυπριακό Σύνταγμα υποστηρίζεται και από ένα τάγμα πεζικού. Οι Κύπριοι

κατατάσσονται εθελοντές στο βρετανικό στρατό και διακρίνονται στα πεδία των μαχών: στην εκκένωση της Δουγκέρκης, στη μάχη του Κερέν, στην Αββουσσυνία, στις φονικές μάχες του Κασίνο, στην Ιταλία.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι ο μεγαλύτερος αριθμός Κυπρίων εθελοντών καταγράφεται όταν ξεσπά η ιταλική επίθεση ενάντια στην Ελλάδα, γεγονός που αντανακλά τον ενθουσιασμό που προκάλεσε στην Κύπρο η ελληνική αντίσταση και το «ΟΧΙ» στην ιταλική επίθεση. Οι Κύπριοι σε όλα τα μέτωπα που κλήθηκαν να πολεμήσουν, χωρίς δισταγμό και χωρίς δεύτερη σκέψη, δίδουν ό,τι πιο πολύτιμο διαθέτουν, την ίδια τους τη ζωή, θυσία στο υπέρτατο ιδανικό της ελευθερίας, την οποία οι ίδιοι τόσο πολύ αγάπησαν και για τόσους πολλούς αιώνες στερήθηκαν.

Η επέτειος της 28ης Οκτωβρίου αποτελεί για τον απανταχού ελληνισμό, μέρα περηφάνιας και συνάμα μέρα οφειλομένης τιμής, σε όλους όσοι όρθωσαν το ανάστημά τους, απέναντι στις δυνάμεις της βίας και του φασισμού.

Δυστυχώς ο Ελληνισμός εδώ στην Κύπρο μας εξακολουθεί να αντιμετωπίζει την απειλή του εισβολέα του 1974. Η Τουρκία καταπατεί με τη δύναμη των όπλων το 37% του εδάφους μας, και αμφισβητώντας τα κυριαρχικά μας δικαιώματα επιχειρεί με την αλαζονική της στάση να θέσει υπό τον έλεγχο της ολόκληρη την Κύπρο.

Μπροστά σε αυτή την απειλή, έχουμε διπλό καθήκον να περιφρουρήσουμε την ενότητα και την ομοψυχία μας με στόχο την εξεύρεση μιας διαρκούς και λειτουργικής λύσης, η οποία να είναι μεν αποτέλεσμα συμβιβασμού, αλλά να διασφαλίζει τη βιωσιμότητα και τη λειτουργικότητα της χωρίς επεμβατικά και εγγυητικά δικαιώματα και χωρίς τη μόνιμη παρουσία τουρκικού στρατού. Μια λύση που να επανενώνει την πατρίδα μας και να διασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες όλων των Κυπρίων μέσα σε συνθήκες ελευθερίας, ειρήνης, δημοκρατίας και ασφάλειας.

Θέλουμε να ελπίζουμε πως θα εξελιχθεί θετικά η πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών κυρίου Αντόνιο Γκουτέρες, με την Τουρκική πλευρά να εγκαταλείπει τις γνωστές θέσεις και αιτιάσεις της οι οποίες προκάλεσαν το αδιέξοδο στο Γκραν Μοντανά τον Ιούλιο πέρσι, πράγμα που θα διαφανεί στις συζητήσεις που θα αρχίσει η ειδική απεσταλμένη του Γενικού Γραμματέα κυρία Λουτ προκειμένου, να υπάρξει η απαιτούμενη καλή προετοιμασία των σχεδιαζόμενων νέων διαπραγματεύσεων.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, μια μορφή λύσης που θα αντιβαίνει στις ευρωπαϊκές αρχές και αξίες και σε κάθε έννοια δημοκρατίας, θα είναι με πάσα βεβαιότητα θνησιγενής και δεν θα μπορεί να γίνει αποδεκτή ούτε από την ηγεσία ούτε από το λαό μας. Για αυτό και απαιτείται η δημιουργία συνθηκών που θα εξασφαλίζουν τη διαρκή σταθερότητα και θα επιτρέπουν τη συνύπαρξη και συνδημιουργία όλων των Κυπρίων, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, σε ένα κανονικό κράτος, μέσω μιας συνολικής λύσης συμβατής με το ευρωπαϊκό κεκτημένο και τις αρχές του διεθνούς δικαίου, πλήρους απεξαρτημένου από αναχρονιστικές εγγυήσεις και παρουσία τουρκικού στρατού και με διασφαλισμένη την προστασία των δικαιωμάτων όλων των πολιτών.

Κυρίες και Κύριοι,

Η 28η Οκτωβρίου δεν αποτελεί μια απλή επέτειο, αλλά μια παγκόσμια παρακαταθήκη και στέλνει σαφή μηνύματα ενάντια σε ό,τι απειλεί τις αρχές, τις ιδέες και τους θεσμούς που καθιέρωσαν με τις θυσίες τους, διά μέσου των αιώνων, οι λαοί.

Έχοντας ακριβώς στη σκέψη μας τις θυσίες που κλήθηκαν και έκαναν οι χιλιάδες των Ελλήνων και οι εκατοντάδες των Κυπρίων εθελοντών, αντλούμε από τον ηρωισμό και την αυτοθυσία τους, όπως και από την ενότητα, την σύμπνοια και την αγωνιστικότητα τους, τη δύναμη και τη θέληση να συνεχίσουμε τον αγώνα για τη φυσική και εθνική μας επιβίωση, για την αποκατάσταση των δικαίων μας, για την ελευθερία και τη δικαιοσύνη σε όλη την Κύπρο και το λαό της στο σύνολο του.

Ζήτω η ελευθερία!

Ζήτω το έθνος!